МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО, МЛАДЕЖТА И НАУКАТА

НАЦИОНАЛНА ОЛИМПИАДА ПО ИСТОРИЯ И ЦИВИЛИЗАЦИЯ
ОБЛАСТЕН КРЪГ – 26.03.2011 г. – VI КЛАС, 9.00 ЧАСА

УКАЗАНИЯ

Уважаеми ученици,
Работният материал на олимпиадата съдържа:

- 30 тестови задачи, от които **10** задачи със затворен отговор и **20** с отворен отговор;

- задача за създаване на писмен текст – анализ на исторически документ, който не трябва да надвишава **2** ръкописни страници.

Пропуснат или сгрешен отговор се оценява с **0** (нула) точки.
Максималният брой точки е **100,** който съответства на оценка **Отличен 6.00**.
Задачата за създаване на писмен текст се оценява с общ брой **25** точки.
За задача със затворен отговор отбележете буквата с верния отговор, като я зачертаете с **„Х".**
Не се допускат задрасквания и поправки.
По време на работа може да пишете само със **син** химикал.
По време на изпита **не може** да ползвате допълнителни помагала или пособия, освен предоставената ви изпитна бланка.
Време за работа – 3 астрономически часа.

Пожелаваме ви успешна работа!

ПЪРВА ЧАСТ
А. ЗАДАЧИ СЪС ЗАТВОРЕН ОТГОВОР

1. В кой манастир Паисий Хилендарски завършва своята „История славянобългарска":
А) Зографския **Б)** Хилендарския **В)** Рилския **Г)** Дряновския

2. С коя група занаяти се свързва в най-голяма степен стопанското замогване на българите през Възраждането?
А) златарство и железарство **Б)** абаджийство и гайтанджийство
В) оризарство и градинарство **Г)** пчеларство и зографство

3. Хатихумаюнът от 1856 г. е документ за:
А) опрощаване греховете на мюсюлманите
Б) възстановяване на независимата българска църква
В) разрешение за отваряне на дюкян
Г) реформи в Османската империя

4. Коя от следните идеи принадлежи на Георги Раковски?
А) създаване на боен отряд на чужда територия
Б) създаване на вътрешна революционна организация
В) създаване на обща турско-българска държава
Г) подготовка на въстание чрез 4 революционни окръга

5. Посочете правилната комбинация, която представя в хронологическа последователност развитието на българската просвета през Възраждането:
1) класни училища; 2) елино-български училища; 3) гимназии; 4) килийни училища;

А) 2; 4; 3; 1 **Б)** 1; 3; 4; 2
В) 3; 1; 2; 4 **Г)** 4; 2; 1; 3

6. Кои български земи са върнати на султана според Берлинския договор от 1878 г.?
А) Одринска Тракия **Б)** Пиротско
В) Южна Добруджа **Г)** Северна Добруджа

7. От дадените изображения изберете за кой български национален герой се отнася описанието:

Той създава първата си чета през 1861 г. и в продължение на 17 години непрекъснато се бори за свободата на България. След обявяването на Руско-турската война събира дружина от над 300 доброволци, с които действа в района на Беломорска Тракия.

А) Панайот Хитов	**Б)** Георги Бенковски	**В)** Петко войвода	**Г)** Хаджи Димитър

8. Посочете НЕВЯРНОТО твърдение:

А) Цар Фердинанд дава заповед за атака на Чаталджа.
Б) Княз Александър Батенберг въвежда „Режима на пълномощията”.
В) Превратът на 9 август 1886 г. е организиран от русофобите.
Г) Тодор Бурмов застава начело на първото българско правителство.

9. Посочете коя е дипломатическата грешка, която допуска България при създаването на Балканския съюз през 1912 г.:

А) не се търси политическата подкрепа на Русия за решаването на евентуални териториални претенции между съюзниците
Б) не се търси подкрепата и участието в съюза на Черна гора
В) в процеса на преговори не се взема решение по какви направления ще атакуват войските на съюзниците
Г) не са уточнени следвоенните граници между страните от съюза

10. Главната причина за участието на България в Първата световна война е:

А) желанието за реванш срещу Османската империя
Б) възможността за постигане на национално обединение
В) стремежът на цар Фердинанд да обвърже страната с политиката на Централните сили
Г) убеждението сред управляващите кръгове в скорошната немска победа

Б. ЗАДАЧИ С ОТВОРЕН ОТГОВОР

11. Запишете в съответната колона посочените правомощия на Обикновеното и на Великото народно събрание: *изработва законите, избира монарх; изменя конституцията, приема бюджета, контролира правителството, променя територията на страната.*

Обикновено народно събрание	Велико народно събрание

12. Попълнете пропуснатото:

А) През XIX в. се появяват обширни земеделски стопанства - ……, в които се произвеждат големи количества стоки за пазара.

Б) Софроний Врачански описва живота си в „..... .....“.

В)..... е автор на „Нареда до работниците за освобождението на българския народ.“

Г) Периодът от 1877 до 1879 г., в рамките на който се създава българска администрация и се полагат основите на българската държава, се нарича.....

Д) В Учредителното събрание се оформят две групи депутати – една, по-умерена, наречена..... и друга, непримирима към всякакви ограничения в правата на гражданите, наречена .....

13. Нанесете върху линията на времето годините, в които са се случили изброените събития, като имате пред вид, че всяко деление отговаря на 10 години:

А) създаване на първата българска фабрика
Б) включване на България в Първата световна война
В) основаване на първите български читалища
Г) избухване на Сръбско-българската война
Д) подписване на Санстефанския мирен договор
Е) издаване на първия български вестник

<u>Забележка:</u> На линията на времето нанесете само съответната година и в скоби впишете буквата на събитието.

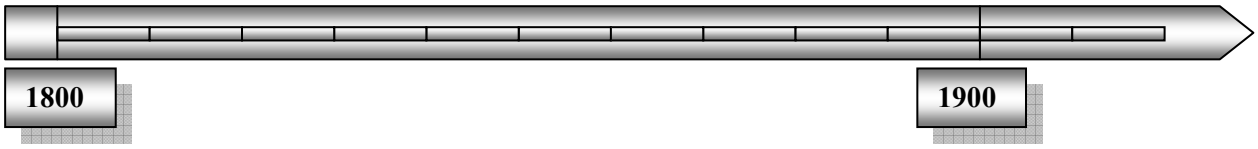

14. В лявата страна на таблицата са дадени пет понятия, а в дясната страна са написани примери, които ги илюстрират. Поставете в празната колона срещу понятията, съответната буква на примера, който считате, че му съответства.

Понятие	Буква	Пример
стипендия		**А)** На 28 февруари 1870 г. на българските представители в Цариград е връчен официален документ, с който се учредява Българската екзархия.
легия		**Б)** В началото на Втората световна война цар Борис III води политика на ненамеса във военния конфликт.
ферман		**В)** По време на Априлското въстание, към редица български селища, сред които Батак и Перущица, освен редовна турска армия били изпратени и нередовни военни формирования.
неутралитет		**Г)** След Освобождението много българи заминават да учат в чужбина на държавна издръжка.
башибозук		**Д)** През 1862 г. в Белград е сформиран военен отряд от 600 български младежи-доброволци.

15. Срещу имената на личностите напишете техните основни занимания:
историк, поет, художник, издател, драматург,

А) Добри Чинтулов

Б) Васил Друмев

В) Спиридон Палаузов

Г) Христо Г. Данов

Д) Станислав Доспевски

16. Свържете местата на битките със съответната война:

	Битки		Война
А)	**Плевен, Стара Загора, Шипка**		**1. Сръбско-българска война 1885-1886 г.**
Б)	**Лозенград, Люлебургаз, Бунархисар**		**2. Руско-турска война 1877 – 1878 г.**
В)	**Сливница, Пирот, Три уши**		**3. Първа балканска война 1912 - 1913 г.**

17. Прочетете този откъс от исторически документ и отговорете на въпросите:

„ Братя! Вчера пристигна в село Неджеб ага, из Пловдив, който поиска да затвори няколко души заедно с мене. Като бях известен за вашето решение, станало в Оборищкото събрание, повиках няколко души юнаци и след като се въоръжихме, отправихме се към конака, който нападнахме ... Сега, като ви пиша това писмо, знамето се развява пред конака, пушките гърмят, придружени от ека на черковните камбани, и юнаците се целуват едни други по улиците! ... Ако вие, братя, сте истински патриоти и апостоли на свободата, то последвайте нашия пример и в Панагюрище!”

А) Кой е авторът на документа? ……..

Б) Под какво име е известен този документ? ……..

В) За кое събитие се отнася? ……..

Г) На коя дата е написан? ……..

18. Свържете правилно личните имена и фамилиите на известните политически лица:

Александър; Петко; Драган; Андрей

Ляпчев; Малинов; Славейков; Цанков

А) .....

Б) .....

В) .....

Г) .....

19. Попълнете кръстословицата. При правилно решение в отбелязания вертикален ред ще получите: *Основният закон, по който се управлява една държава. В него са вписани принципите на управлението, както и основните права и задължения на гражданите.*

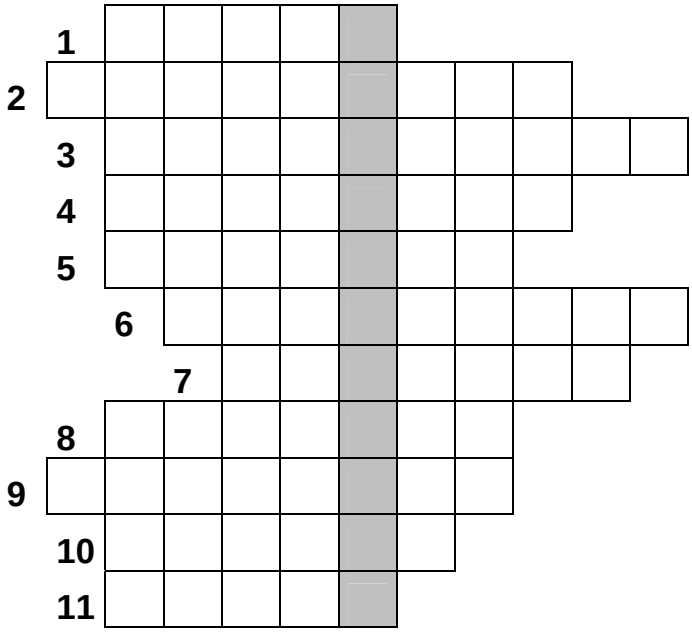

1. Сградата, в която се помещавала османската управа в градовете.

2. Културно или политическо самоуправление на дадена общност, област в дадена държава.

3. Съвет, който управлява държавата при продължително отсъствие, боледуване, непълнолетие или отказ на монарха от престола.

4. Епоха на възраждане на интереса към античната култура и към човешката личност в Западна Европа.

5. Парични средства, имущество, което се влага в производството или търговията с цел да осигури печалба.

6. Доброволен отказ на монарх от престола**.**

7. Известяване за напускане на заемания пост.

8. Мерки, които ограничават свободата на словото и печата - забрана на статии и материали, арест и глоби на издатели, автори или редактори, закриване на вестници или предавания.

9. Политически сили, които се противопоставят на действията на правителството.

10. Организирана група от съмишленици, обединени около определена политическа програма с обща цел да спечелят общественото доверие на избори и да управляват държавата.

11. Голяма група от хора, свързани с общо минало, език и култура и чувство за принадлежност към една общност.

20. Прочетете документа и изпълнете поставените задачи:

„Първата обща изненада беше тая, че тоя народ въстана масово. Втората за мене още по-поразителна изненада беше, че понесените през есента страдания не извикаха недоволство нито срещу организацията, нито срещу водачите. Селата останаха лоялни на организацията, която ги потопи във всичкото това бедствие… Колкото по-добре опознае човек македонските българи, толкова повече уважава тяхното родолюбие и тяхното мъжество. Тия добродетели не се изтъкват самохвално; те са поникнали и разцъфтели в поробена земя, сред един положителен народ.”

Х. Н. Брайлсфорд, кореспондент на вестник „Манчестер Гардиан”, 1904 г.

А) За кое събитие говори авторът? ……

Б) Посочете два аргумента от текста на документа, които потвърждават вашето твърдение: ……

……

21. Какво обединява посочените личности?

А) **Георги Мамарчев, Велчо Атанасов, Кръстьо Нешин** → ☐

Б) **Петър Берон, Васил Априлов, Неофит Рилски** → ☐

В) **Продан Тишков, Данаил Николаев, Захари Стоянов** → ☐

Г) **Георги Данчов, Станислав Доспевски, Николай Павлович** → ☐

22. На снимките са показани четирима български политици. Запишете имената им и какво е общото между тях.

А) ……. **Б)** …….. **В)** ……. **Г)** …….

Общото между тях: ……..

23. Поставете знак „✓" пред вярното твърдение и знак „х" пред грешното.

А)☐ Хаджи Христо Българина е герой от Гръцкото въстание, който получава чин генерал.

Б)☐ БРЦК подготвя Видинското въстание.

В)☐ Българската екзархия е създадена на 28 февруари 1870 г. от Великите сили.

Г)☐ Ал. Батенберг е княз на България в продължение на седем години.

Д)☐ България воюва в Първата световна война на страната на Антантата (Съглашението)

Е)☐ Независимостта на България е обявена от Стефан Стамболов.

Ж)☐ Голям успех във външната политика на правителството на Константин Стоилов е възстановяването на дипломатическите отношения с Русия.

З)☐ През 1941 г. България се включва във Втората световна война на страната на Тристранния пакт.

24. Разгледайте изображението и отговорете на въпросите:

1. Чий е паметникът?

……..

2. Какви думи бихте избрали за начало на надписа в основата на паметника?

А) Ставайте робове….

Б) Напред войници….

В) След мен хайдути….

25. Познайте коя е описаната историческа личност:

	Описание	Историческа личност
А)	Роден е в Банско. Брат му Лаврентий е игумен на известен манастир в Света гора. Той настоява всеки българин да знае и тачи своя език.	
Б)	Той е известен самоук майстор, който се радва на уважението на българи и турци. Изгражда много мостове, къщи, ханове, които стоят и до днес.	
В)	Той е талантлив български поет и журналист. През 1876 г., предвождана от него чета, завладява кораба „Радецки”, за да се прехвърли на българския бряг.	
Г)	Брат е на създателя на БРЦК. Той е министър-председател по време на Съединението и създател на Демократическата партия.	

26. Разгледайте двете известни картини, дело на чешкия художник Ярослав Вешин. Посочете, кои важни събития от българската история представят те:

А)

Б)

А) ……

Б) ……

27. Определете за коя държава се отнасят описанията:

	Описание	Държава
А)	Балканска държава, която е съюзник на България по време на Първата световна война.	
Б)	Малка балканска държава, неграничеща с България, която взема участие в Балканската война от 1912-1913 г. като наш съюзник.	
В)	Държава, която започва военни действия срещу България след обявяване на Съединението.	
Г)	Държава, която не участва в Балканската война, но чиято армия нахлува в България, като се възползва от затрудненото положение на страната по време на Междусъюзническата война от 1913 г.	

28. Попълнете липсващите думи:

Чл. 6. България се издига в [ ]*, подванно княжество, с християнско правителство и народна милиция.*

Чл. 7. Българският [ ] *ще бъде свободно избран от населението и потвърден от Високата порта със съгласието на силите. Никой член от царуващите* [ ] *във великите европейски сили не може да бъде избран за български княз.*

Из Санстефански договор, 19 февруари/3 март 1878 г.

29. Свържете правилно изброените години, събития и личности:

ГОДИНА	СЪБИТИЕ	ЛИЧНОСТ

1. ***1762 г.; 1824 г.; 1835 г.; 1844 г.; 1869 г.***
2. ***Създаване на БРЦК; Написване на История славянобългарска; Отпечатване на „Рибния буквар"; Откриване на първото българско взаимно училище; Първи програмни искания за решаване на българския църковен въпрос***
3. ***Неофит Бозвели; Васил Априлов; Любен Каравелов; Паисий Хилендарски; Петър Берон***

30. Разгледайте внимателно историческата карта и изпълнете поставените задачи:
А) Поставете заглавие на картата: ……..
Б) Запишете липсващите имена на държави и градове на съответните места.
В) Запишете на отбелязаните места значението на условните знаци в легендата.

ВТОРА ЧАСТ
Направете в обем до 2 страници анализ на дадения документ:

„Чл. 4. Българското княжество е монархия, наследствена и конституционна, с народно представителство.
Чл. 5. Князът е Върховен представител и Глава на държавата.
Чл. 9. Законодателната власт принадлежи на Княза и на Народното представителство.
Чл. 12. Изпълнителната власт принадлежи на княза; всички органи на тая власт действат от негово име и под негов върховен надзор.
Чл. 13. Съдебната власт във всичката нейна ширина принадлежи на съдебните места и лица, които действат от името на Княза.
Чл. 43. Българското Княжество се управлява точно според законите, които се издават и обнародват по начина, който е показан в Конституцията.
Чл. 54. Всички родени в България, които не са приели друго поданство, също и ония, които са родени другаде от родители, български поданици, броят се поданици на Българското княжество.
чл. 57… Разделение на съсловия в България не се допуща.
чл. 61. Никой в Българското княжество не може ни да купува, ни да продава человечески същества.
Всякой роб от какъвто пол, вяра и народност да бъде, свободен става, щом стъпи на българска територия .
чл.73. Никой не може да бъде наказан без присъда.
чл. 78. Първоначалното учение е безплатно и задължително за всите поданици на Българското Княжество.
Чл. 79. Печатът е свободен…”

При анализа вземете предвид следните опорни въпроси:

1. От кой известен документ е този откъс, кога е приет и от коя институция?

2. Опишете основните функции на изпълнителната, законодателната и съдебната власт.

3. Какви правомощия са дадени на българския княз?

4. Кои основни граждански и политически права и свободи откривате в откъса от документа?

5. Как в свободна България се решава въпросът за религиозната и етническа толерантност?

БЛАГОДАРИМ ВИ ЗА УЧАСТИЕТО И СТАРАНИЕТО!

Ученик:……..... **Клас**…….....

Училище……..... **град/село** .....….....

ПОПЪЛВА СЕ ОТ КВЕСТОРИТЕ

НАЧАЛО НА ОЛИМПИАДАТА: .....**ч.** **ИЗПИТНАТА РАБОТА Е ПРИЕТА В:**.....**ч.**

…… …….

Име и фамилия на квестора приел работата ***подпис***

ПОПЪЛВА СЕ ОТ ОЦЕНИТЕЛИТЕ

ПЪРВИ ОЦЕНИТЕЛ:..... .....…… …….....

Име и фамилия ***подпис*** ***брой точки***

ВТОРИ ОЦЕНИТЕЛ: :..... .....…… …….....

Име и фамилия ***подпис*** ***брой точки***

ОБЩ БРОЙ ТОЧКИ – (първи+втори)/2